

Sv. Irenej Lyonski († ok. 202)
Prikaz apostolskega nauka (31-40)

3. Učlovečenje Božjega Sina in njegovo delo odrešenja

Zakaj se je Božji Sin učlovečil?

31. Združil je človeka z Bogom in izvršil občestvo med Bogom in človekom. Mi namreč drugače ne bi mogli postati deležni nerazpadljivosti, če ona sama ne bi prišla k nam. Kajti ko bi nerazpadljivost bila nam nevidna, bi nam ne mogla koristiti. Postala je torej vidna, da bi vsestransko postali deležni nerazpadljivosti. In ker smo bili v prvooblikovanem Adamu vsi po nepokorščini zavezani smrti, je bilo prav in potrebno po pokorščini njega, ki je zaradi nas postal človek, nas odvezati od smrti. Ker je smrt vladala v mesu, je bilo prav in potrebno, da se jo po mesu uniči in osvobodi človeka iz njene prisilne oblasti. Torej je Beseda meso postala, da bi po mesu premagala greh, ki bi bil tako pregan iz nas in ga v nas ne bi bilo več. Zaradi tega je naš Gospod prejel enako utelešenje kot prvooblikovani, da bi se bojeval za očake in v Adamu premagal njega, ki nas je v Adamu pahnil ob tla.

Zakaj se je rodil iz Device?

32. Od kod je bila vzeta snov za prvooblikovanega? Iz božje volje in modrosti ter iz deviške zemlje: »Gospod še ni pošiljal dežja,« pravi Sveto pismo, preden je nastal človek, »in ni bilo človeka, ki bi bil obdeloval zemljo« (1 Mz 2,5). Torej je iz te, ko je bila še deviška, »Bog vzel blato zemlje in oblikoval človeka« (1 Mz 2,7), začetnika človeštva. Tega človeka je torej povzel Gospod in je prejel enako zasnovo utelešenja kot on. Rodil se je po božji volji in modrosti iz Device, da bi tudi sam pokazal podobnost utelešenja z Adamom in postal tak človek, kakor je opisan v začetku, po božji podobi in sličnosti.

33. Kakor je bil po neposlušni devici človek vržen ob tla, tako se je po Devici, ki je bila poslušna božji Besedi, človeku spet prižgala luč življenja in je prejel življenje. Gospod je namreč prišel iskat izgubljeno ovco. Pogubljal pa se je človek. Zato ni privzel nekakšnega drugačnega upodobljenja, ampak je s tem, da se je rodil iz nje, ki je Adamova potomka, ohranil podobnost s tistim upodobljenjem. Prav in potrebno je bilo, da je bil Adam povzet v Kristusu, da se umrljivo použije v neumrljivem; in Eva v Mariji, da Devica postane zagovornica device, da deviško neposlušnost razreši z deviško poslušnostjo.

Zakaj je umrl na križu?

In prestopek, izvršen na lesu, se je razrešil s pokorščino na lesu, v kateri je bil poslušen Bogu Sin Človekov, z žebliji pribit na les. S tem je odpravil spoznanje hudega in vpeljal spoznanje dobrega. Hudo je namreč biti nepokoren Bogu,

kakor je biti Bogu poslušen dobro.

34. Zaradi tega Beseda govori po preroku Izaiju in oznanja prihodnje reči, ki se bodo zgodile – zato so namreč preroki, da naznanjajo prihodnost – po njem torej Beseda govori tako: »Jaz se nisem upiral in nisem ugovarjal. Svoj hrbet sem nudil njim, ki so me bili, svoje lice njim, ki so me bili, svojega obličja nisem skrtil sramotenju in pljunkom« (Iz 40,5-6). Torej je s pokorščino, s katero je bil poslušen vse do smrti, ko je visel na lesu, razrešil starodavno nepokorščino, izvršeno na lesu.

Ker je on sam Beseda Boga vseмогоčnega, ki se na neviden način razteza po vsem vesoljnem svetu in vsebuje njegovo dolžino, širino, višino in globino – Božja Beseda namreč vse upravlja – je bil na ta način tudi križan Božji Sin, ki je že v vesoljstvu začrtan v podobi križa. Prav in potrebno je bilo, da je Božji Sin, ko je postal viden, prikazal svoje znamenje križa v vesoljstvu, da svoje delovanje na nevidni ravni pokaže tudi na viden način. On sam namreč razsvetljuje višave, to je nebesa in vsebuje globine, to je nižave pod zemljo, izteguje dolžino od vzhoda do zahoda in vodi širino severa in juga; od povsod pa kliče skupaj razkropljene, da bi spoznali Očeta.

Abrahamov in Davidov sin.

35. Izpolnil je tudi obljubo, dano Abrahamu, ko mu je obljubil, da bo njegovega potomstva kot zvezd na nebu. To je namreč storil Kristus, rojen iz Device, ki je iz Abrahamovega rodu, ko je kot zvezde na nebu postavil tiste, ki verujejo vanj in je z isto vero kot Abraham opravičil pogane. »Abraham je veroval in to se mu je štelo v pravičnost« (1 Mz 15,6). Podobno smo tudi mi opravičeni, ko verujemo v Boga: »Pravični bo živel iz vere« (Rim 1,17). Abrahamu je bila torej dana obljuba ne zaradi postave, ampak zaradi vere. Abraham je bil namreč opravičen iz vere; in »postava ni dana za pravičnega« (1 Tim 1,9). Podobno tudi mi nismo opravičeni po postavi, ampak po veri, za katero pričujejo postava in preroki in ki nam jo daje Božja Beseda.

36. Izpolnil je tudi obljubo, dano Davidu. Bog mu je namreč obljubil, da bo iz sadu njegovega telesa obudil večnega kralja, čigar kraljestvu ne bo konca. Ta kralj pa je Kristus, Božji Sin, ki je postal Sin Človekov, to je, kot sad rojen iz Device, ki po rodu izhaja iz Davida. In zaradi tega je obljuba govorila o sadu trebuha, ki je značilen za žensko spočetje in rojevanje, in ne o sadu obisti ali ledij, kar je značilno za moško porajanje. Tako je bil s tem napovedan lastni sad deviškega trebuha, ki bo vladal Davidovi hiši na veke, čigar kraljestvu ne bo konca.

Smrt in vstajenje Božjega Sina.

37. Tako je na čudovit način uresničeval naše odrešenje in izpolnjeval obljube, dane očakom, ter razvezoval starodavno nepokorščino Božji Sin, ki je postal sin Davidov in sin Abrahamov. Ko je namreč Božja Beseda to povzela v

sebi, da bi nam naklonila življenje, je postala meso zaradi deviške odredbe, da bi uničila smrt in oživila človeka. Bili smo namreč v ječi greha, ker smo popustili krivdi in padli pod oblast smrti. 38. Torej je bil Bog Oče zelo usmiljen. Poslal je večšo Besedo, ki je prišla, da nas reši, in se je spustila v iste pokrajine in v iste kraje, v katerih smo mi izgubili življenje, in je tako pretrgal vezi v ječi. Prikazala se je njegova luč in je pregnal temine ječe in posvetil naše rojstvo in uničil smrt in tiste vezi, ki so nas držale ujete, razvezal. On sam je pokazal vstajenje, prvorojenec umrlih. V sebi je vzravnal padlega človeka in ga dvignil nad nebesa na desnico Očetove slave, kakor je Bog obljubil po preroku, ko je rekel: »Dvignem razpadlo Davidovo kočo« (Am 9,11), to je Davidovo telo. In to je resnično dovršil naš Gospod Jezus Kristus, ko je veličastno uresničil naše odrešenje, da bi nas resnično obudil od mrtvih in nas odrešil za Očeta.

...

Bog se je resnično učlovečil.

40. Tako torej ima Božja Beseda prvo mesto v vsem, ker je pravi človek in »Čudoviti svetovalec in močni Bog«. Znova kliče človeka v občestvo z Bogom, da bi iz tega občestva z njim postali deležni nerazpadljivosti.

Prevedel fr. Miran Špelič OFM

Molitev

K tebi kličem, Gospod,
Bog Abrahamov, Bog Izakov, Bog Jakobov in Izraelov,
ti, ki si Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa.
O Bog, v svojem neskončnem usmiljenju si hotel,
da se naučimo spoznavati tebe;
ti si ustvaril nebo in zemljo, ti si vladar vseh stvari,
samo ti si pravi Bog, nad teboj ni nikogar.
Po našem Gospodu Jezusu Kristusu
nam daj kraljestvo Svetega Duha;
daj vsem, ki bodo to brali,
da te bodo spoznali, ker si edino ti Bog;
utrdi jih v sebi,
odvrni jih od slehernega krivega in brezbožnega nauka,
v katerem ni Boga.

Zoper krivoverstva V, sklep